

Hva er nytt i bygg- og anleggsteknikk?

Læreplanene i bygg- og anleggsteknikk legger vekt på bærekraftig utvikling og yrkesutøverens ansvar for å skape trygge arbeidsplasser.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 01.04.2022

Når elever og lærlinger bygger konstruksjoner og infrastruktur, skal de lære å jobbe på grunnlag av kompetanse om naturens tålegrenser. Utdanningsprogrammet handler også om hvordan valg av produkter, materialer og arbeidsmetoder kan bidra til å bevare naturressurser, skape helsefremmende inne- og utemiljø og ivareta kulturarven.

Vg1

Læreplanen i vg1 bygg- og anleggsteknikk inneholder kjerneelementene "Bygg- og anleggsarbeid", "Materialer og verktøy" og "Forebygging av helseskader og ulykker".

Læreplanen vektlegger helse, miljø og sikkerhet i enda større grad enn tidligere. Elevene skal lære hvordan sikkerhet ligger til grunn for alle praktiske arbeidsoppgaver, i tillegg til konkret kunnskap om for eksempel stillasbygging og varme arbeider. Læreplanene legger videre vekt på hvordan teknologisk utvikling stiller krav til valg av verktøy og gjennomføring av arbeidsoppdrag, samtidig som elevene skal lære hvordan ulike byggetradisjoner påvirker byggeskikk og kulturarv.

Bærekraftig utvikling er viktig i bygg- og anleggsbransjen, og elevene vil lære hvordan de kan velge løsninger som gir lite miljøavtrykk. Dette handler blant annet om bærekraftig behandling av avfall, å velge riktige materialer, å utnytte materialene godt og å vedlikeholde verktøy og maskiner. Elevene skal også være bevisste på endringer i natur og klima, og hvilke konsekvenser disse får for bygg- og anleggsbransjen. Videre skal elevene lære om hvordan partene i arbeidslivet

samarbeider for å utvikle et bedre arbeidsliv.

Programområdet anleggsgartner hørte tidligere til under utdanningsprogrammet naturbruk, men er flyttet til bygg- og anleggsteknikk.

Vg2

De nye læreplanene i vg2 skal legge til rette for en god progresjon fra vg1-læreplanen. Det innebærer blant annet at kunnskapsinnholdet i læreplanene på vg2 er mer spesialisert og praktisk rettet.

Samtidig som læreplanene på vg2 skal være mer spesialiserte, skal de også ivareta bredden av programområder i faget. Det innebærer at læreplanene må legge til rette for lokalt handlingsrom og muligheter for å tilpasse opplæringen.

Vi har også vært opptatt av at elevene skal ha et reflektert og bevisst forhold til opplæringen, og til kompetansen som kreves av dem når de er ferdig utdannet. Kompetansemålene er derfor utformet slik at de kombinerer kunnskap og ferdigheter, og i tillegg synliggjør forståelse, refleksjon og kritisk tenkning.

Vg2-læreplanene har blitt fornyet for å forberede elevene på økte krav til helse, miljø og sikkerhet, og på den teknologiske utviklingen av faget og i arbeidslivet.

- Det er etablert et nytt Vg2 betong og mur, som fører til Vg3 murer- og flisleggerfaget og Vg3 betongfaget.
- Anleggsgartnerfaget er flyttet til bygg og anleggsteknikk. Elevene kan søke på Vg2 anleggsgartner etter Vg1 bygg- og anlegg, og søke læreplass i Vg3 anleggsgartnerfaget etter Vg2.

- Vg3 tømmerfaget bygget tidligere på Vg2 byggteknikk. I den nye strukturen søker elevene seg inn på Vg2 tømmer, og fortsetter som lærlinger i Vg3 tømmerfaget.
- Vg3 rørleggerfaget bygget tidligere på Vg2 klima, energi og miljøteknikk. I den nye strukturen søker elevene seg inn på Vg2 rørlegger, og fortsetter som lærlinger i Vg3 rørleggerfaget.

Særløp

Utdanningsprogrammet for bygg- og anleggsteknikk har sju særløpsfag:

- Brannforebyggerfaget
- Byggdrifterfaget
- Glassfaget
- Steinfaget
- Renholdsoperatørfaget
- Stillasbyggerfaget
- Byggmontasjefaget

Stillasbyggerfaget bygget, sammen med betongfaget, murerfaget og tømmerfaget, tidligere på vg2 byggteknikk som utgikk 31.07.2021. Etter endring av vg2-strukturen innen bygg- og anleggsteknikk der både betongfaget, murerfaget og tømmerfaget fikk eget vg2, ble stillasbyggerfaget omgjort til et særløp der elever kan tegne lærekontrakt etter vg1.

Byggmontasjefaget er et nytt tilbud innen bygg- og anleggsteknikk. Dette faget er også et særløp der elevene kan tegne lærekontrakt etter vg. Byggmontasjefaget handler om å montere konstruksjoner og bygg i tre-, stål- og betongelementer og gir kompetanse i å forstå hvordan krefter distribueres gjennom konstruksjonsdeler og knutepunkter i bygget. Sikkerhetsaspektet er særlig viktig i dette faget.

Brannforebyggerfaget er en ny fagbetegnelse og erstatter feierfaget. Faget fokuserer mer på å forebygge brann ved å føre tilsyn og iverksette informasjons- og motivasjonstiltak.

Renholdsoperatørfaget er omgjort til særløp, og har mer fokus på smittevern. Tidligere bygget renholdsoperatørfaget på Vg2 overflateteknikk, og fulgte en modell

med to år på skole og to år i lære.

Vg3

De nye læreplanene i vg3 skal legge til rette for en god progresjon fra vg2-læreplanen, og læreplanene på vg3 er mer spesialisert og praktisk rettet.

Kompetansemålene er utformet slik at de kombinerer kunnskap og ferdigheter, og i tillegg synliggjør forståelse, refleksjon og kritisk tenkning rundt arbeidsprosesser og valg av maskiner og utstyr. Opplæringen legger også til rette for lærlingenes refleksjoner om verdien av et likeverdig og inkluderende yrkesfellesskap i bygg- og anleggsbransjen.

Helse, miljø og sikkerhet har blitt styrket, samtidig som tradisjonelle håndverksmetoder bli ivaretatt. Et gjennomgående tema i de nye læreplanene er yrkesutøvelse i skjæringspunktet mellom miljøhensyn, ressursutnyttelse og bærekraft.

Det er to nye lærefag i utdanningsprogrammet som bygger på vg2 anleggsteknikk. Anleggsrørleggerfaget gir lærlingene kompetanse i å etablere infrastruktur for vann og avløp. Veidrift- og veivedlikeholds faget gir lærlingene kompetanse i drift av veier for å sikre god trafikkavvikling.

Læreplanene i bygg- og anleggsteknikk